

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot
wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 21 april
2017 betreffende de ondersteuning van de verstrekking van
groenten, fruit en melk aan leerlingen in onderwijsinstellingen
- Principiële goedkeuring

Middels het besluit van de Vlaamse Regering van 21 april 2017 betreffende de ondersteuning van de verstrekking van groenten, fruit en melk aan leerlingen in onderwijsinstellingen, kan het Agentschap Landbouw en Zeevisserij steun verlenen aan onderwijsinstellingen die gezonde tussendoortjes aanbieden aan leerlingen. Het gaat thans om groenten, fruit en melk.

Met het voorliggende voorontwerp van besluit wordt de mogelijkheid wettelijk voorzien om ook ongesuikerde natuuryoghurt aan te bieden in het kader van de gesubsidieerde schoolregeling.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Werk, Economie, Wetenschap, Innovatie, Landbouw en Sociale Economie
Beleidsveld: Landbouw en zeevisserij

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het als bijlage 1 toegevoegd voorontwerp van besluit werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2025/111 van 4 april 2025.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Middels het besluit van de Vlaamse Regering van 21 april 2017 betreffende de ondersteuning van de verstrekking van groenten, fruit en melk aan leerlingen in onderwijsinstellingen (hierna “besluit van 21 april 2017”), kan het Agentschap Landbouw en Zeevisserij steun verlenen aan onderwijsinstellingen die gezonde tussendoortjes aanbieden aan leerlingen. Het gaat thans om groenten, fruit en melk.

Europees kader:

- Basisverordening: artikels 23 t.e.m. 25 van Verordening (EU) nr. 1308/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 december 2013 tot vaststelling van een gemeenschappelijke ordening van de markten voor landbouwproducten
- Uitvoeringsverordening (EU) 2017/39 van de Commissie van 3 november 2016 tot vaststelling van toepassingsbepalingen voor Verordening (EU) nr. 1308/2013 van het Europees Parlement en de Raad wat betreft Uniesteun voor de verstrekking van groenten, fruit, bananen en melk in onderwijsinstellingen
- Gedelegeerde verordening (EU) 2017/40 van de commissie van 3 november 2016 tot aanvulling van Verordening (EU) nr. 1308/2013 van het Europees Parlement en de Raad, met betrekking tot Uniesteun voor de verstrekking van groenten en fruit, bananen en melk in onderwijsinstellingen en tot wijziging van Gedelegeerde Verordening (EU) nr. 907/2014 van de Commissie

Met het voorliggende voorontwerp van besluit wordt de mogelijkheid wettelijk voorzien om ook ongesuikerde natuuryoghurt aan te bieden in het kader van de gesubsidieerde schoolregeling. De Europese regelgeving laat yoghurt toe als subsidiabel product.

Yoghurt bevindt zich, net als melk, in de lichtgroene zone van de voedingsdriehoek en is een onderdeel van een evenwichtig voedingspatroon. Het zou gaan om natuuryoghurt zonder toegevoegde suikers of smaken. We willen geen onderscheid maken in het vetgehalte: volle, halfvolle en magere yoghurt komen in aanmerking voor steun.

Dit voorstel ondersteunt de aandacht voor gezonde voeding (en de lege brooddozen problematiek) op school. Yoghurt kan een voedzame aanvulling zijn op de (school)maaltijd. Omdat yoghurt gefermenteerd is en levende bacteriën bevat, wordt het product meestal ook beter verdragen door personen die lactose intolerant zijn.

Er wordt verduidelijkt dat een portie zuivel bestaat uit ofwel minstens 200 ml melk ofwel minstens 125 ml yoghurt. De onderwijsinstelling kan een subsidie ontvangen voor een portie zuivel, waarbij gekozen moet worden tussen melk of yoghurt. Ook de yoghurt moet, net zoals de groenten en fruit, verstrekt worden buiten de schoolmaaltijden.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1

Artikel 1 wijzigt artikel 1 van het besluit van 21 april 2017, waarin definities zijn opgenomen. Om yoghurt ook subsidiabel te maken, zal in het besluit van 21 april 2017 gewerkt worden met het begrip zuivel, dat zowel melk als yoghurt omvat.

Er wordt bijgevolg een definitie ingevoegd van yoghurt: yoghurt als vermeld in artikel 23, lid 4, b), van de verordening, die geen toegevoegde suiker, toegevoegd zout, toegevoegde vetten, toegevoegde zoetstoffen of toegevoegde kunstmatige smaakversterkers E620 tot en met E650 als vermeld in verordening (EG) nr. 1333/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 inzake levensmiddelenadditieven, bevat.

Er wordt een definitie ingevoegd van zuivel: melk en yoghurt.

Er wordt gedefinieerd wat verstaan moet worden onder een portie zuivel, namelijk minstens 200 ml melk of minstens 125 yoghurt.

Waar nodig wordt het woord melk vervangen door zuivel.

Artikel 2

Artikel 2 wijzigt artikel 4 van het besluit van 21 april 2017, dat betrekking heeft op de erkenningsaanvraag van onderwijsinstellingen.

De woorden “melk die” worden vervangen door de woorden “zuivel die”.

Er wordt verduidelijkt dat de afwijking om de gesubsidieerde producten aan te bieden tijdens de schoolmaaltijden alleen geldt voor melk (zoals thans het geval is) en niet voor yoghurt.

Artikel 3

Artikel 3 wijzigt artikel 5 van het besluit van 21 april 2017, dat betrekking heeft op de steun en het aantal porties en aantal weken.

Het woord “melk” wordt vervangen door de woorden “een portie zuivel”.

Het tweede lid van het besluit van 21 april 2017 vermeldt dat de steun wordt verleend voor de verstrekking van één portie per leerling per week. Er wordt verduidelijkt dat het gaat om een portie groenten en fruit, én een portie zuivel.

Artikel 4

Artikel 4 wijzigt artikel 6 van het besluit van 21 april 2017, dat betrekking heeft op de steunbedragen.

Het woord melk wordt vervangen door het woord “zuivel” of de woorden “per portie zuivel”.

Artikel 5

Artikel 5 wijzigt artikel 7 van het besluit van 21 april 2017, dat betrekking heeft op de deelnameverklaring.

Het woord melk wordt telkens vervangen door het woord zuivel.

Artikel 6

Artikel 6 wijzigt artikel 9/1 van het besluit van 21 april 2017, dat betrekking heeft op het verbod op dubbele financiering.

Het woord melk wordt vervangen door het woord zuivel.

Artikel 7

Artikel 7 bepaalt dat het besluit in werking treedt op 1 september 2025.

Artikel 8

Artikel 8 bepaalt dat de Vlaamse minister, bevoegd voor het welzijn, en de Vlaamse minister, bevoegd voor de landbouw, ieder wat hem of haar betreft, belast is met de uitvoering van dit besluit.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap.

Het toevoegen van yoghurt heeft geen bijkomende budgettaire impact omdat een portie melk wordt gelijkgesteld aan een portie yoghurt als een portie 'zuivel'. Scholen moeten kiezen voor of een portie melk, of een portie yoghurt. De portieprijs voor 'zuivel' wordt niet aangepast.

Het ontwerp van het ministerieel besluit tot wijziging van artikel 2/1 en artikel 3 van het ministerieel besluit van 30 juni 2017 tot uitvoering van het besluit van de Vlaamse Regering van 21 april 2017 betreffende de ondersteuning van de verstrekking van groenten, fruit en melk aan leerlingen in onderwijsinstellingen waarin wordt voorgesteld om het aantal porties zuivel, dat in aanmerking komt voor steun, te verhogen van 3 naar 5 porties per week heeft wel een impact op de begroting. In het besluit van de Vlaamse Regering van 21 april 2017 (artikel 5) is een delegatie aan de minister voorzien om het aantal porties per week, waarvoor steun wordt verleend, te verhogen.

Dit voorstel maakt het implementeren van het project voor scholen administratief eenvoudiger. Uit de controles ter plaatse blijkt dat met 3 gesubsidieerde zuivel porties per week het voor scholen (tijdens de 20 gesubsidieerde periode) vaak niet eenvoudig is om te bepalen welke porties er in aanmerking komen voor steun in het kader van Oog voor Lekkers en dewelke door de ouders moeten gefinancierd worden. Dit zorgt ervoor dat scholen vaak 2 boekhoudingen moeten bijhouden en zorgt dus voor extra administratie en controlelast. Indien alle 5 porties per week voor steun in het kader van Oog voor Lekkers in aanmerking kunnen komen, zorgt dit voor duidelijkheid en administratieve vereenvoudiging. Ook naar de ouders toe is de communicatie duidelijker als het gaat om 5 porties (= de hele week).

Het verhogen van het aantal porties 'zuivel' van 3 naar 5 heeft louter een impact op het budget van het melkluik van het Vlaamse schoolprogramma 'Oog voor Lekkers'.

Scholen kunnen zich inschrijven in de maanden september en oktober van elk schooljaar. Om de impact van het voorstel te berekenen, gebruiken we de meest recente gegevens van schooljaar 2024-2025. Voor schooljaar 2024-2025 werd er een budget van 448.724 euro (excl BTW) voor de verdeling van melk geraamd op basis van het aantal ingeschreven leerlingen, een maximale benutting van 3 porties per week en een realisatiegraad van 70%.

Voor schooljaar 2023-2024 werd dezelfde berekening gemaakt en werd er tijdens de budgetraming in eerste instantie al rekening gehouden met een realisatiegraad van 60%. Van dit geraamde bedrag kon uiteindelijk aan de deelnemende scholen maar 59,8% effectief als steun worden betaald. De uiteindelijke realisatiegraad van het maximaal geraamde budget voor verdeling voor schooljaar 23-24 bedraagt dus 36%.

Een verhoging van het aantal porties van 3 naar 5 zou potentieel op basis van de raming een maximale verhoging van het budget voor verdeling van zuivelproducten kunnen betekenen tot

717.958 euro (excl BTW). Als we op basis van de ervaring van de vorige jaren hier rekening houden met een ruime realisatiegraad van 70% (ipv 59,7% in SJ23-24) op het geraamde bedrag kom en we tot een effectief uit te betalen steunbedrag van 502.570 euro (excl BTW). Deze kost kan volledig gedragen worden met Europese middelen. Er is na de raming voor de kosten voor de posten 'educatieve maatregelen en andere kosten' nog een Europees budget beschikbaar voor de verdeling van producten van 506.706 euro (excl BTW).

Daarnaast zou dit ten opzichte van de raming voor schooljaar 2024-2025 een BTW meerkost van 3.230,5 euro betekenen. De BTW moet steeds met Vlaamse middelen bekostigd worden en heeft dus een impact op de Vlaamse begroting.

De maximale benodigde Vlaamse co-financiering voor schooljaar 2024-2025 werd geraamd op 1.363.315,47 euro. De Vlaamse co-financiering wordt gedragen door het Agentschap Landbouw en Zeevisserij (42,3%), Departement Zorg (42,3%) en sectorbijdragen van de sectoren Groenten en Fruit en Zuivel vanuit het Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing (VLAM) (15,4%).

De kredieten voor schooljaar 2024-2025 werden reeds vastgelegd in 2024. Ze worden hier ter informatie vermeld om de impact van de wijziging van de regelgeving te duiden.

De cofinanciering voor schooljaar 2025-2026 en de bijbehorende kredieten kunnen pas berekend en vastgelegd worden in 2025 nadat de inschrijvingsperiode voor schooljaar 2025-2026 (september-oktober 2025) is afgelopen. De cofinanciering wordt steeds berekend op basis van de inschrijvingscijfers van het betrokken schooljaar.

Het advies van de Inspectie van Financiën van 24 april 2025 en stelt dat XXX. (bijlage 2)

De Vlaamse minister, bevoegd voor het budgettair beleid, zijn akkoord werd gevraagd op 2 mei 2025.

B. ESR-TOETS

Het voorstel van beslissing heeft geen ESR impact.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen rechtstreekse gevolgen op personeels- of organisatorisch vlak. Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor HR, is dus niet vereist

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel van beslissing heeft geen impact op de lokale en provinciale besturen voor wat hun personeel, werkingsuitgaven, investeringen en schulden of ontvangsten betreft.

4. VERDER TRAJECT

Het bijgaande voorontwerp van besluit zal na principiële goedkeuring voor advies voorgelegd worden aan de Raad van State.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te hechten aan bovengenoemd voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 21 april 2017 betreffende de ondersteuning van de verstrekking van groenten, fruit en melk aan leerlingen in onderwijsinstellingen;
- 2° de Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw te gelasten over voornoemd voorontwerp van besluit het advies van de Raad van State in te winnen, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen

Caroline GENNEZ

De Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw

Jo BROUNS